

Täienduskoolitusasutuse nimetus: Haapsalu Rahvaülikool

Õppekava nimetus: Kodanikuks olemise ABC

Õppekavarühm (riiklikus süsteemis): 0312 poliitikateadus ja kodanikuõpetus

Õppe kogumaht: 16 ak/h (4x4 ak/h)

Õppekava koostamise alus: puudub

Sihtgrupp ja õppe alustamise tingimused: kõik huvilised

Õppe eesmärk: Eesti täiskasvanute teadlikkus demokraatliku ühiskonna toimimisest ja kestliku arenguga seotud väljakutsest on suurenenud ning seeläbi on loodud eeldused kodanikuteadlikkuse ja -aktiivsuse suurenemiseks.

Õpiväljundid: koolituse edukalt läbinu...

- mõistab kodanikuühiskonna toimimist ja teab kodaniku peamisi õigusi ja kohustusi,
- tunneb riigi ja kohaliku omavalitsuse institutsioonide vastutusalasid ja teab otsuste mõjutamise võimalusi,
- teab võimalusi, kuidas aktiivsema kodanikuna ühiskonnas panustada.

Õppesisu:

1. kohtumine: Tutvumine. Võimude lahususe põhimõtted

Tuttavaks saamine, kursuse kokkulepete sõlmimine, kogukonnaringi kava ja eesmärkide tutvustamine.

Võimude lahususe põhimõtted

Tutvumine põhiseadusega. Seadusandlik ja täidesaatev võim riigis ja kohalikus omavalitsuses ja neid mõjutav õigusruum. Riik – kohaliku omavalitsuse ülesanded, rollid. Kohaliku omavalitsuse volikogu pädevus ja valla/linnaomavalitsuse ülesanded. Tutvust tehakse peamiste institutsioonidega – riigikontroll, õiguskantsler jne. Kuidas mina saan toetada võimude lahususe põhimõtte järgimist?

2. kohtumine: Demokraatia ja valimised

Selle kohtumise fookuses on valimised ja nendega seotud küsimused nagu: kas iga hääl loeb? Kuidas korraldatakse kohaliku omavalitsuse valimisi, kuidas riigikogu ja kuidas europarlamenti valimisi? Kuidas jagunevad mandaadid ja kes valib presidendi? Kuidas iga inimene ise saab hea kodanikuna valimistes osaleda?

Kodanik kui kogukonna liige

Iga kodanik on osa kodanikuühiskonnast ja saab seeläbi ühineda, osaleda ja otsuseid mõjutada. Mis ühingud, mis valdkondades ja mis hoobadega saavad meie heaolu mõjutada? Kuidas iga inimene ise saab hea kodanikuna osaleda ja panustada

kodanikuühiskonda? Mida saan teha annetades ja kuhu võiks vabatahtlikuna kaasa lüüa? Kust tean, mis vajadused kogukonnas on? Mis on kestlik eluviis (areng) ja kuidas vastutustundliku kodanikuna saan sellesse panustada?

3. kohtumine: Kuidas mõjutab meie elu Euroopa Liit?

Eesti on osa Euroopa Liidust, Schengeni viisaruumist, NATOst. Mida see meile annab ja mida meilt võtab? Mis rolli meie elanike jaoks mängivad rahvusvahelised kuuluvused ja kuidas hea kodanikuna neisse panustada saan?

Kuidas lahendada konkreetset väljakutset?

Erinevate kohtumiste käigus on vaadeldud erinevaid väljakutseid. Selle kohumise fookuses on võtta üks konkreetne kohalik või riiklik väljakutse ja selle lahendamisse panustada. Kuidas mina hea kodanikuna saan aidata ühiskondlikke väljakutseid lahendada?

4. kohtumine: Meedia ja selle mõju

Kuidas jõuab minuni info maailmas, Euroopas, riigis ja kohalikus omavalitsuses toimuvast? Kuidas tean, millist infot usaldada ja kuidas tean, milline on info mõju mulle? Sotsiaalmeedia usaldusväärsus ja allikakriitilisus.

Kohtumiste kokkuvõtted ja tagasiside õpiringile

Teeme kokkuvõtte kogukonnaringis räägitust, püstitatud probleemidest ja pakutud lahendustest.

Õppemeetodid: “Kodanikuks olemise ABC” toimub kogukonnaringina. Tegemist on õpiringi meetodiga, kus luuakse esmalt turvaline õhkkond ja võimalus olla aktiivselt kaasatud. Eestvedaja (juhendaja) pole ekspert, vaid toetab ja suunab arutelu protsessi, et kõik saaksid kaasa mõelda ja arutelude käigus jagada oma teadmisi ja kogemusi ning panustada seeläbi koos õppimisse. Vajadusel kaasab kogukonnaringi eestvedaja teema paremaks mõistmiseks eksperdi.

Nõuded õpingute lõpetamiseks/hindamine, sh hindamise eeldused:

Õpiringist võib osa võtta nii üksikul korral kui ka kõikidest kordadest. Tõendi saamiseks tuleb osa võtta vähemalt kolmel korral.

Kursuse läbimisel väljastatav dokument (*tunnistus või tõend*):

Õpiringi lõpetamisel väljastab korraldaja osaleja soovi korral tõendi nendele osalejatele, kes on osalenud vähemalt 12 akad/h.

Koolitaja kompetentsust tagava kvalifikatsiooni või õpi- või töökogemuse

kirjeldus: Grupijuhtimise, õpiringi või koolituse läbiviimise varasem kogemus, teema valdamine põhitasemel, inimeste kaasamisoskuste valdamine.

Õppekava kinnitamise aeg: 4.08.2023